

1. Identificación da programación
Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36019256	de Vilalonga	Sanxenxo	2023/2024

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
ADG	Administración e xestión	CBADG11	Servizos administrativos	Ciclos formativos de grao básico	Réxime xeral-ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
AM3010	Ciencias aplicadas II	2023/2024	7	162	194

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración

Profesorado responsable

Profesorado asignado ao módulo	CRISTINA CAEIRO GARCÍA, MARTA PADÍN CASTIÑEIRA (Subst.)
Outro profesorado	

Estado: Pendente de supervisión equipo directivo

2. Concreción do currículo en relación coa súa adecuación ás características do ámbito produtivo

Este módulo contribúe a alcanzar as competencias para a aprendizaxe permanente e contén a formación para que, utilizando os pasos do razoamento científico, basicamente a observación e a experimentación, o alumnado aprenda a interpretar fenómenos naturais e, do mesmo modo, poida afianzar e aplicar hábitos saudables en todos os aspectos da súa vida cotiá.

Igualmente, fórmase para que utilice a linguaxe operacional das matemáticas na resolución de problemas de distinta índole, aplicados a calquera situación, na súa vida cotiá e na súa vida laboral.

A estratexia de aprendizaxe para o ensino deste módulo, que integra ciencias como as matemáticas, a física e a química, a bioloxía e a xeoloxía, enfocarase aos conceptos principais e aos principios das ciencias, involucrando o alumnado na solución de problemas e noutras tarefas significativas, e permitiralle traballar de xeito autónomo para construír a súa propia aprendizaxe e culminar en resultados reais xerados por el mesmo.

A formación do módulo contribúe a alcanzar os obxectivos i), j), k), l) e m) do ciclo formativo, e as competencias i), j), k) e l). Ademais, relaciónase cos obxectivos r), s), t), u), v), w) e x), e coas competencias p), q), r), s), t), u) e v), que se incluírán neste módulo profesional de xeito coordinado co resto de módulos profesionais.

As liñas de actuación no proceso de ensino e aprendizaxe que permiten alcanzarse competencias do módulo han versar sobre:

- Resolución de problemas, tanto no ámbito científico como no cotián.
- Interpretación de gráficos e curvas.
- Aplicación, cando proceda, do método científico.
- Valoración do ambiente e da influencia dos contaminantes.
- Características da enerxía nuclear.
- Aplicación de procedementos físicos e químicos elementais.
- Realización de exercicios de expresión oral.
- Representación de forzas.

ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

U.D.	Título	Descrición	Duración (sesións)	Peso (%)	Resultados de aprendizaxe									
					301099									
					RA 1	RA 2	RA 3	RA 4	RA 5	RA 6	RA 7	RA 8	RA 9	
1	Linguaxe Alxébrico	Manexo de expresións alxébricas. Resolución de ecuacións e sistemas.	25	10		X		X						X
2	Método científico e traballo no laboratorio	Descrición do método científico e do traballo no laboratorio	15	10	X									X
3	Reaccións químicas	Descrición dunha reacción química. Reaccións químicas básicas	20	10						X				X
4	As capas da Terra e o cambio climático	A atmósfera e a hidrosfera. Cambio climático	15	10								X		X
5	Interpretación de gráficos	Funcións e gráficos. Estatística e probabilidade	25	10		X			X					X
6	Forzas e movementos	Descrición física dos movementos. Forzas e leis de Newton	25	10							X			X
7	A enerxía	Formas de enerxía e as súas aplicacións	16	10							X			X
8	Fenómenos xeolóxicos e riscos naturais.	Procesos e axentes xeolóxicos. Riscos naturais e catástrofes.	19	10								X		X
9	Xeometría	Figuras xeométricas. Lonxitudes, áreas e volumes	23	10			X							X
10	Os ecosistemas.	Compoñentes do ecosistema. Factores abióticos e bióticos.	11	10								X		X
				Total: 194										

4. Por cada unidade didáctica

4.1.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
1	Linguaxe Alxébrico	25

4.1.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Resolve problemas en diferentes contextos interpretando, organizando e analizando a información numérica relevante	SI
RA4 - Usa a linguaxe alxébrica e as relacións para resolver problemas en diferentes contextos, e comproba a corrección e a coherencia das solucións atopadas	SI
RA9 - Mantén unha actitude positiva na aprendizaxe das ciencias, promove activamente o traballo en equipo e participa nel, e valora as contribucións do resto do equipo	SI

4.1.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Calcular operacións con polinomios	1	Cálculo de operacións con polinomios	11,0
1.2 Recoñecer e empregar identidades notables			
1.3 Calcular valor numérico de polinomio			
2.1 Resolver ecuacións de primeiro e segundo grao	2	Resolución de ecuacións e sistemas	8,0
2.2 Resolver sistemas de ecuacións			
3.1 Valorar o emprego da linguaxe alxébrica para resolver problemas cotiás	3	Resolución de problemas con ecuacións e sistemas	6,0
3.2 Resolver problemas mediante ecuacións e sistemas sacados de contextos reais.			
TOTAL			25

4.1.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.1 Elaboráronse representacións que axuden na procura de estratexias de resolución dunha situación problematizada, organizando os datos dados e comprendendo as preguntas formuladas	• PE.1	S	5
CA2.2 Acháronse as solucións dun problema utilizando a información e os datos achegados, os propios coñecementos e as estratexias e as ferramentas apropiadas	• PE.2	S	5

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Cráterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.3 Comproboase a corrección das solucións dun problema e a súa coherencia no contexto formulado	• PE.3	S	5
CA2.4 Empregáronse ferramentas tecnolóxicas adecuadas na representación, na resolución de problemas e na comprobación das solucións	• PE.4	S	5
CA2.5 Organizouse e comunicouse información científica e matemática de xeito claro e rigoroso, e de maneira verbal, gráfica, numérica, etc., utilizando o formato máis adecuado	• PE.5	S	5
CA2.6 Analizouse e interpretouse información científica e matemática presente na vida cotiá, cunha actitude crítica	• PE.6	S	15
CA4.1 Elaboráronse representacións que axuden na procura de estratexias de resolución dunha situación problematizada, organizando os datos dados e comprendendo as preguntas formuladas	• PE.7	S	5
CA4.2 Acháronse as solucións dun problema utilizando a información e os datos achegados, os propios coñecementos e as estratexias e ferramentas apropiadas	• PE.8	S	10
CA4.3 Comproboase a corrección das solucións dun problema e a súa coherencia no contexto formulado	• PE.9	S	5
CA4.4 Empregáronse ferramentas tecnolóxicas adecuadas na representación, na resolución de problemas e na comprobación das solucións	• PE.10	S	5
CA4.5 Organizouse e comunicouse información científica e matemática de xeito claro e rigoroso, e de maneira verbal, gráfica, numérica, etc., utilizando o formato máis adecuado	• PE.11	S	5
CA4.6 Analizouse e interpretouse información científica e matemática presente na vida cotiá, cunha actitude crítica	• PE.12	S	15
CA9.1 Amosouse resiliencia ante os retos académicos asumindo o erro como unha oportunidade para a mellora, e desenvolveuse un autoconceito positivo ante as ciencias	• TO.1	S	5
CA9.2 Asumiuse responsablemente unha función concreta dentro dun proxecto científico, utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, achegando valor, analizando criticamente as contribucións do resto do equipo, respectando a diversidade e favorecendo a inclusión	• TO.2	S	5
CA9.3 Emprendéronse, de xeito guiado e de acordo coa metodoloxía adecuada, proxectos científicos colaborativos orientados á mellora e á creación de valor na sociedade	• TO.3	S	5
TOTAL			100

4.1.e) Contidos

Contidos
Números e operacións. Identificación e representación de cantidades con números decimais, racionais e irracionais relevantes (raíces cadradas, π , etc.). Representación e ordenación de números na recta numérica. Selección da representación máis adecuada dunha cantidade e utilización en distintos contextos.
Estratexias de contaxe. Recontos sistemáticos con diferentes estratexias, como diagramas en árbore ou combinatoria básica. Utilización da contaxe para resolver problemas da vida cotiá e profesional, adaptando a estratexia e o tipo de contaxe ao tamaño dos números.
Toma de decisións a partir da información numérica relevante: consumo responsable, relacións calidade-prezo e valor-prezo en contextos cotiáns e profesionais.

Contidos
Linguaxe alxébrica. Expresión de relacións mediante linguaxe alxébrica. Equivalencia de expresións alxébricas de segundo grao. Resolución alxébrica e gráfica de ecuacións de segundo grao en problemas de contextos diferentes. Interpretación da solución dun problema e comprobación da coherencia no contexto. Uso de ferramentas tecnolóxicas na resolución de problemas e interpretación das solucións.
Relacións e funcións. Formas de representación dunha relación: enunciado, táboas, gráficas e expresión analítica. Interpretación da información relevante en situacións reais (funcións cuadráticas, de proporcionalidade inversa, etc.).
Estratexias para a interpretación e modificación de algoritmos. Formulación de problemas susceptibles de seren analizados utilizando programas e outras ferramentas.
Estratexias de recoñecemento das emocións que interveñen na aprendizaxe e de desenvolvemento da curiosidade, a iniciativa, a perseveranza e a resiliencia, así como o pracer de aprender e comprender a ciencia.
Estratexias que aumenten a flexibilidade cognitiva e a apertura a cambios, e que axuden a transformar o erro en oportunidade de aprendizaxe.
Técnicas cooperativas que optimicen o traballo en equipo, despregamento de condutas empáticas e estratexias para a xestión de conflitos.
Actitudes inclusivas como a igualdade efectiva de xénero, a corresponsabilidade, o respecto polas minorías e a valoración da diversidade presente na aula e na sociedade como unha riqueza cultural.
Estratexias de identificación e prevención de abusos, de agresións, de situacións de violencia ou de vulneración da integridade física, psíquica e emocional.

4.1.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
	Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	
Cálculo de operacións con polinomios - Faranse as distintas operacións con polinomios. Tamén se recoñeceran as identidades notables e empregaranse para simplificar polinomios. Calcularase o valor numérico dun polinomio	<ul style="list-style-type: none"> Explicación do concepto de polinomio. Explicación das operacións con polinomios. Explicación das identidades notables e das fraccións alxebraicas 	<ul style="list-style-type: none"> Realización de distintas operacións con polinomios. Desenrolo dos produtos 	<ul style="list-style-type: none"> Saber identificar os polinomios e operar con eles. 	<ul style="list-style-type: none"> Boletín de exercicios Unidade didáctica en papel coas explicacións da teoría correspondente 	<ul style="list-style-type: none"> PE.2 PE.4 PE.5 PE.6 PE.8 PE.10 PE.11 	11,0

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					<ul style="list-style-type: none"> • PE.12 • TO.1 • TO.2 • TO.3 	
Resolución de ecuacións e sistemas - Resolveranse ecuacións de primeiro e segundo grao así coma sistemas.	<ul style="list-style-type: none"> • Explicación da resolución dos distintos tipos de ecuacións 	<ul style="list-style-type: none"> • Resolución de ecuacións de primeiro e segundo grao e de sistemas de dúas ecuacións lineais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Resolver ecuacións de primer e segundo grado e sistemas de dúas ecuacións lineais con unha incógnita. 	<ul style="list-style-type: none"> • Boletín de exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> • PE.1 • PE.2 • PE.3 • PE.4 • PE.5 • PE.6 • PE.7 • PE.8 • PE.9 • PE.10 • PE.11 • PE.12 • TO.1 	8,0

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					<ul style="list-style-type: none"> • TO.2 • TO.3 	
Resolución de problemas con ecuacións e sistemas - Resolveranse problemas relacionados coa vida cotiá utilizando ecuacións de primeiro e segundo grao, ademais de sistemas	<ul style="list-style-type: none"> • Explicación de como se plantexan e resolven problemas utilizando 	<ul style="list-style-type: none"> • Plantexamento e resolución de problemas mediante ecuacións e sistemas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Resolver problemas utilizando ecuacións de primeiro e segundo grao e sistemas de dúas ecuacións lineais con unha incógnita. 	<ul style="list-style-type: none"> • Boletín de exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> • PE.4 • PE.5 • PE.6 • PE.7 • PE.8 • PE.9 • PE.10 • PE.11 • PE.12 • TO.1 • TO.2 • TO.3 	6,0
TOTAL						25,0

4.2.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
2	Método científico e traballo no laboratorio	15

4.2.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA1 - Caracteriza as fases do método científico, valorando a importancia da investigación e o traballo colaborativo para os avances sociais, e emprega a devandita metodoloxía científica en diversas situacións	SI
RA9 - Mantén unha actitude positiva na aprendizaxe das ciencias, promove activamente o traballo en equipo e participa nel, e valora as contribucións do resto do equipo	SI

4.2.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Aplicar as fases do método científico	1	Método científico	6,0
1.2 Elaborar informes científicos			
1.3 Coñecer as magnitudes básicas			
1.4 Recoñecemento de biomoléculas orgánicas e inorgánicas			
2.4 Coñecer diferentes instrumentos ópticos	2	Traballo no laboratorio	7,0
2.1 Coñecer o material do laboratorio			
2.2 Coñecer algunhas técnicas de laboratorio			
2.3 Coñecer e aplicar as normas de seguridade para traballar no laboratorio	3	Ciencia e tecnoloxía	2,0
3.1 Coñecer as diferentes ramas das ciencias e o seu desenvolvemento ao longo da historia			
TOTAL			15

4.2.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exigibles	Peso cualificación (%)
CA1.1 Expuxéronse preguntas e hipóteses que poidan ser respondidas ou contrastadas utilizando o método científico, a observación, a información e o razoamento, explicando fenómenos naturais e realizando predicións sobre eles	• PE.1	S	10
CA1.2 Deseñáronse e realizáronse experimentos, e obtivéronse datos cuantitativos e cualitativos sobre fenómenos naturais no medio natural e no laboratorio, utilizando os instrumentos, ferramentas ou técnicas adecuadas con corrección, para obter resultados claros que respondan a cuestións concretas ou que contrasten a veracidade dunha hipótese	• PE.2	S	10
CA1.3 Interpretáronse os resultados obtidos en proxectos de investigación utilizando o razoamento e, cando sexa necesario, ferramentas matemáticas e tecnolóxicas	• PE.3	S	10
CA1.4 Organizouse e comunicouse información científica e matemática de xeito claro e rigoroso e de maneira verbal, gráfica, numérica, etc., utilizando o formato máis adecuado	• PE.4	S	10
CA1.5 Empregáronse e citáronse de forma adecuada fontes fiables, seleccionando a información científica relevante na consulta e na creación de contidos, e mellorando a aprendizaxe propia e colectiva	• PE.5	S	10
CA1.6 Asumiuse responsablemente unha función concreta dentro dun proxecto científico utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, achegando valor, analizando criticamente as contribucións do resto do equipo, respectando a diversidade e favorecendo a inclusión	• PE.6	S	10
CA1.7 Emprendéronse, de forma guiada e de acordo coa metodoloxía adecuada, proxectos científicos colaborativos orientados á mellora e á creación de valor na sociedade	• PE.7	S	10
CA1.8 Valorouse a contribución da ciencia á sociedade e o labor dos homes e as mulleres que se dedican ao seu desenvolvemento, entendendo a investigación como un labor colectivo en constante evolución, froito da interacción entre a ciencia, a tecnoloxía, a sociedade e o ambiente	• PE.8	S	10
CA9.1 Amosouse resiliencia ante os retos académicos asumindo o erro como unha oportunidade para a mellora, e desenvolveuse un autoconcepto positivo ante as ciencias	• TO.1	S	5
CA9.2 Asumiuse responsablemente unha función concreta dentro dun proxecto científico, utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, achegando valor, analizando criticamente as contribucións do resto do equipo, respectando a diversidade e favorecendo a inclusión	• TO.2	S	10
CA9.3 Emprendéronse, de xeito guiado e de acordo coa metodoloxía adecuada, proxectos científicos colaborativos orientados á mellora e á creación de valor na sociedade	• TO.3	S	5
		TOTAL	100

4.2.e) Contidos

Contidos
Proxectos de investigación. Metodoloxía da investigación científica. Identificación e formulación de cuestións. Elaboración de hipóteses. Comprobación mediante experimentación. Análise e interpretación de resultados.
Contornas e recursos de aprendizaxe científica (como o laboratorio e as contornas virtuais): utilización adecuada, asegurando a conservación da saúde propia e comunitaria, a seguridade e o respecto polo ambiente.

Contidos
Linguaxe científica: interpretación, produción e comunicación eficaz de información de carácter científico no contexto escolar e profesional en diferentes formatos.
Valoración da ciencia e da actividade desenvolvida polas persoas que se dedican a ela, e recoñecemento da súa contribución aos distintos ámbitos do saber humano, así como ao avance e á mellora da sociedade.
Estratexias de recoñecemento das emocións que interveñen na aprendizaxe e de desenvolvemento da curiosidade, a iniciativa, a perseveranza e a resiliencia, así como o pracer de aprender e comprender a ciencia.
Estratexias que aumenten a flexibilidade cognitiva e a apertura a cambios, e que axuden a transformar o erro en oportunidade de aprendizaxe.
Técnicas cooperativas que optimicen o traballo en equipo, despregamento de condutas empáticas e estratexias para a xestión de conflitos.
Actitudes inclusivas como a igualdade efectiva de xénero, a corresponsabilidade, o respecto polas minorías e a valoración da diversidade presente na aula e na sociedade como unha riqueza cultural.
Estratexias de identificación e prevención de abusos, de agresións, de situacións de violencia ou de vulneración da integridade física, psíquica e emocional.

4.2.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Método científico - Fases do método científico.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación das diferentes fases do método científico 	<ul style="list-style-type: none"> Identificar as fases do método científico en situacións concretas. Elaborar as hipótesis. Analizar e interpretar os resultados 	<ul style="list-style-type: none"> Cofecer e traballar coas fases do método científico 	<ul style="list-style-type: none"> Boletín de exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 PE.2 PE.3 PE.4 PE.5 TO.1 TO.2 TO.3 	6,0

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Traballo no laboratorio - Coñeceranse as distintas formas de traballar no laboratorio, así como as súas normas e os materiais utilizados.	<ul style="list-style-type: none"> Explicación dos distintos materiais de laboratorio e as súas utilidades. Explicación das distintas normas de seguridade que hai que seguir dentro do laboratorio 	<ul style="list-style-type: none"> Identificación dos materiais de laboratorio. Coñecemento das normas de seguridade do laboratorio. 	<ul style="list-style-type: none"> Saber identificar os diferentes materiais de laboratoria así como súas as normas de seguridade. 	<ul style="list-style-type: none"> Boletín de exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> PE.6 PE.7 	7,0
Ciencia e tecnoloxía - Ramas das ciencias. Historia	<ul style="list-style-type: none"> Aportación de diferentes nomes de científicos e científicas para que o alumnado investigue sobre eles 	<ul style="list-style-type: none"> Investigación da actividade realizada por diversas persoas científicas e valoración da súa aportación ao campo das ciencias 	<ul style="list-style-type: none"> Coñecer as aportacións de diferentes personalidades ao campo das ciencias 	<ul style="list-style-type: none"> Ordenadores 	<ul style="list-style-type: none"> PE.8 TO.1 TO.2 TO.3 	2,0
TOTAL						15,0

4.3.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
3	Reaccións químicas	20

4.3.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA6 - Caracteriza e explica fenómenos fisicoquímicos relevantes asociados á materia e os seus cambios, empregando coñecementos científicos, e é quen de interpretar e transmitir correctamente información sobre os devanditos fenómenos	SI
RA9 - Mantén unha actitude positiva na aprendizaxe das ciencias, promove activamente o traballo en equipo e participa nel, e valora as contribucións do resto do equipo	SI

4.3.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Coñecer os fundamentos dunha reacción química e a presenza de enerxía. 1.2 Identificar reaccións químicas da vida cotiá e diferenciar algúns tipos de reaccións químicas.	1	Reacción química	10,0
2.1 Adquirir o método de traballo no laboratorio. 2.2 Identificar os compoñentes dunha reacción química mediante a propia experiencia 2.3 Elaborar informe da experiencia	2	Práctica no laboratorio	5,0
3.1 Coñecer os procesos químicos que se dan en industrias do noso contorno	3	Reaccións químicas na industria	5,0
TOTAL			20

4.3.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA6.1 Identifícanse e comprendéronse os fenómenos naturais relevantes, para os explicar a partir de teorías, leis e principios científicos adecuados, como estratexia na toma de decisións fundamentadas	• PE.1	S	20
CA6.2 Elaboráronse representacións que axuden na procura de estratexias de resolución dunha situación problematizada, organizando os datos dados e comprendendo as preguntas formuladas	• PE.2	S	20
CA6.3 Achouse a solución dun problema utilizando a información e os datos achegados, os propios coñecementos e as estratexias e as ferramentas apropiadas	• PE.3	S	20
CA6.4 Comprobase a corrección das solucións dun problema e a súa coherencia no contexto formulado	• PE.4	S	20
CA9.1 Amosouse resiliencia ante os retos académicos asumindo o erro como unha oportunidade para a mellora, e desenvolveuse un autoconceito positivo ante as ciencias	• TO.1	S	5
CA9.2 Asumiuse responsablemente unha función concreta dentro dun proxecto científico, utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, achegando valor, analizando criticamente as contribucións do resto do equipo, respectando a diversidade e favorecendo a inclusión	• TO.2	S	10
CA9.3 Emprendéronse, de xeito guiado e de acordo coa metodoloxía adecuada, proxectos científicos colaborativos orientados á mellora e á creación de valor na sociedade	• TO.3	S	5

TOTAL
100
4.3.e) Contidos
Contidos

Composición da materia. Relación, a partir da súa configuración electrónica, da distribución dos elementos na táboa periódica coas súas propiedades fisicoquímicas máis importantes para atopar xeneralidades. O enlace químico. Propiedades das substancias en función do enlace e a estrutura.

Cuantificación da cantidade de materia de sistemas de diferente natureza, e, nos termos xerais da linguaxe científica, para manexar diferentes formas de medida e expresión desta na contorna científica.

Formulación e nomenclatura de substancias químicas de compostos de maior relevancia ou utilidade social, ou relacionadas coa familia profesional correspondente, segundo as normas da IUPAC.

Reaccións químicas. Ecuacións químicas sinxelas: interpretación cualitativa e cuantitativa. Cálculos estequiométricos sinxelos e interpretación dos factores que as afectan. Descrición cualitativa de reaccións químicas de relevancia no mundo cotián e profesional, incluíndo as combustións, as neutralizacións e os procesos electroquímicos sinxelos, comprobando experimentalmente algúns dos seus parámetros.

Análise de aspectos enerxéticos e cinéticos das reaccións químicas, aplicando a teoría de colisións, para explicar a reordenación dos átomos e realizar predicións relativas a procesos cotiáns importantes.

Estratexias de recoñecemento das emocións que interveñen na aprendizaxe e de desenvolvemento da curiosidade, a iniciativa, a perseveranza e a resiliencia, así como o pracer de aprender e comprender a ciencia.

Estratexias que aumenten a flexibilidade cognitiva e a apertura a cambios, e que axuden a transformar o erro en oportunidade de aprendizaxe.

Técnicas cooperativas que optimicen o traballo en equipo, despregamento de condutas empáticas e estratexias para a xestión de conflitos.

Actitudes inclusivas como a igualdade efectiva de xénero, a corresponsabilidade, o respecto polas minorías e a valoración da diversidade presente na aula e na sociedade como unha riqueza cultural.

Estratexias de identificación e prevención de abusos, de agresións, de situacións de violencia ou de vulneración da integridade física, psíquica e emocional.

4.3.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Reacción química	<ul style="list-style-type: none"> Explicación dos compoñentes dunha reacción química e dar exemplos de reaccións químicas na vida cotiá. 	<ul style="list-style-type: none"> Distinguir os reactivos e os produtos dunha reacción química. Recoñecer diferentes tipos de reaccións químicas na vida cotiá 	<ul style="list-style-type: none"> Coiñecer os compoñentes dunha reacción química e os seus tipos 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntes e boletín de exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 PE.2 PE.3 PE.4 TO.1 TO.2 TO.3 	10,0
Práctica no laboratorio	<ul style="list-style-type: none"> Explicación de como elaborar certas reaccións químicas sen perigo para o alumnado 	<ul style="list-style-type: none"> Experimentar no laboratorio con distintas reaccións químicas e elaborar un informe do experimento 	<ul style="list-style-type: none"> Coiñecer de primeira man como funcionan as reaccións químicas así como coñecer o método de traballo no laboratorio 	<ul style="list-style-type: none"> Materiais de laboratorio 	<ul style="list-style-type: none"> PE.2 PE.3 PE.4 TO.1 TO.2 TO.3 	5,0
Reaccións químicas na industria	<ul style="list-style-type: none"> Aportar material para poder levar a cabo a investigación correspondente. 	<ul style="list-style-type: none"> Investigación sobre a presenza das reaccións químicas na industria 	<ul style="list-style-type: none"> Coiñecer onde se poden atopar reaccións químicas na vida real 	<ul style="list-style-type: none"> Ordenadores e videos explicativos 	<ul style="list-style-type: none"> TO.1 TO.2 	5,0

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					• TO.3	
TOTAL						20,0

4.4.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
4	As capas da Terra e o cambio climático	15

4.4.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA8 - Examina o funcionamento dos sistemas biolóxicos e xeolóxicos, analizando e previndo os riscos naturais, e promovendo un desenvolvemento sustentable	NO
RA9 - Mantén unha actitude positiva na aprendizaxe das ciencias, promove activamente o traballo en equipo e participa nel, e valora as contribucións do resto do equipo	SI

4.4.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Analizar as funcións da atmosfera e a hidrosfera	1	A atmosfera e a hidrosfera	7,0
1.2 Valorar a importancia da atmosfera e a hidrosfera para a vida na Terra			
2.1 Coñecer as causas e consecuencias do cambio climático	2	O cambio climático	5,0
3.1 Coñecer os efectos das accións individuais e globais	3	Hábitos sustentables	3,0

TOTAL	15
--------------	-----------

4.4.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA8.1 Analizáronse as funcións da atmosfera e da hidrosfera, e valorouse a súa importancia para a vida na Terra, identificando o seu papel no proceso de formación e desenvolvemento do solo	• PE.1	S	40
CA8.2 Relacionáronse con fundamentos científicos a preservación da biodiversidade, a conservación ambiental, a protección dos seres vivos da contorna, o desenvolvemento sustentable e a calidade de vida	• PE.2	S	40
CA9.1 Amosouse resiliencia ante os retos académicos asumindo o erro como unha oportunidade para a mellora, e desenvolveuse un autoconcepción positivo ante as ciencias	• TO.1	S	5
CA9.2 Asumiuse responsablemente unha función concreta dentro dun proxecto científico, utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, achegando valor, analizando criticamente as contribucións do resto do equipo, respectando a diversidade e favorecendo a inclusión	• TO.2	S	10
CA9.3 Emprendéronse, de xeito guiado e de acordo coa metodoloxía adecuada, proxectos científicos colaborativos orientados á mellora e á creación de valor na sociedade	• TO.3	S	5
TOTAL			100

4.4.e) Contidos

Contidos
A atmosfera e a hidrosfera. Funcións. Interaccións coa biosfera e a xeosfera na edafoxénese. Importancia para a vida na Terra.
O cambio climático. Causas e consecuencias. Efectos globais das acción individuais e colectivas. Causas e consecuencias da deterioración do ambiente. Importancia da adquisición de hábitos sustentables.
Estratexias de recoñecemento das emocións que interveñen na aprendizaxe e de desenvolvemento da curiosidade, a iniciativa, a perseveranza e a resiliencia, así como o pracer de aprender e comprender a ciencia.
Estratexias que aumenten a flexibilidade cognitiva e a apertura a cambios, e que axuden a transformar o erro en oportunidade de aprendizaxe.
Técnicas cooperativas que optimicen o traballo en equipo, despregamento de condutas empáticas e estratexias para a xestión de conflitos.

Contidos

Actitudes inclusivas como a igualdade efectiva de xénero, a corresponsabilidade, o respecto polas minorías e a valoración da diversidade presente na aula e na sociedade como unha riqueza cultural.

Estratexias de identificación e prevención de abusos, de agresións, de situacións de violencia ou de vulneración da integridade física, psíquica e emocional.

4.4.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
A atmosfera e a hidrosfera	<ul style="list-style-type: none"> Proporcionar material sobre as capas da terra como apuntes e videos explicativos 	<ul style="list-style-type: none"> Investigar sobre as funcións das distintas capas da terra e a súa importancia 	<ul style="list-style-type: none"> Cofecer as funcións da atmosfera e hidrosfera 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntes e videos explicativos 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 TO.1 TO.2 TO.3 	7,0
O cambio climático	<ul style="list-style-type: none"> Aportar material para poder levar a cabo dita investigación 	<ul style="list-style-type: none"> Investigación sobre a contaminación atmosférica, a contaminación da auga e o desenvolvemento sustentable 	<ul style="list-style-type: none"> Concienciar sobre o cambio climático e as súas causas 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntes e videos explicativos 	<ul style="list-style-type: none"> PE.2 TO.1 TO.2 TO.3 	5,0
Hábitos sustentables	<ul style="list-style-type: none"> Guiar o debate aportando ideas sobre as que debatir e mediando nas intervencións do alumnado 	<ul style="list-style-type: none"> Debate sobre as accións individuais e colectivas e a súas consecuencias na deteriorización do ambiente. 	<ul style="list-style-type: none"> Concienciar sobre as nosas accións e as súas consecuencias para o cambio climático 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntes e videos explicativos 	<ul style="list-style-type: none"> PE.2 TO.1 TO.2 TO.3 	3,0

TOTAL	15,0
--------------	-------------

4.5.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
5	Interpretación de gráficos	25

4.5.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA2 - Resolve problemas en diferentes contextos interpretando, organizando e analizando a información numérica relevante	SI
RA5 - Organiza e analiza información estatística usando ferramentas tecnolóxicas, asigna probabilidades en experimentos sinxelos e comunica os resultados de xeito clara e rigoroso	SI
RA9 - Mantén unha actitude positiva na aprendizaxe das ciencias, promove activamente o traballo en equipo e participa nel, e valora as contribucións do resto do equipo	SI

4.5.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Identificar os distintos tipos de funcións	1	Representación das gráficas máis significativas	7,0
1.2 Representar os distintos tipos de funcións			
2.1 Identificar información relevante a partir dunha gráfica	2	A información agochada nas gráficas	8,0
3.1 Diseñar estudos estadísticos	3	Estatística e probabilidade	10,0

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
3.2 Calcular, interpretar e obter conclusións das medidas de centralización e dispersión			
3.3 Calcular probabilidades			
TOTAL			25

4.5.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA2.1 Elaboráronse representacións que axuden na procura de estratexias de resolución dunha situación problematizada, organizando os datos dados e comprendendo as preguntas formuladas	• PE.1	S	10
CA2.2 Acháronse as solucións dun problema utilizando a información e os datos achegados, os propios coñecementos e as estratexias e as ferramentas apropiadas	• PE.2	S	5
CA2.3 Comproboase a corrección das solucións dun problema e a súa coherencia no contexto formulado	• PE.3	S	10
CA2.4 Empregáronse ferramentas tecnolóxicas adecuadas na representación, na resolución de problemas e na comprobación das solucións	• PE.4	S	10
CA2.5 Organizouse e comunicouse información científica e matemática de xeito claro e rigoroso, e de maneira verbal, gráfica, numérica, etc., utilizando o formato máis adecuado	• PE.5	S	5
CA2.6 Analizouse e interpretouse información científica e matemática presente na vida cotiá, cunha actitude crítica	• PE.6	S	5
CA5.1 Acháronse as solucións dun problema utilizando a información e os datos achegados, os propios coñecementos e as estratexias e as ferramentas apropiadas	• PE.7	S	5
CA5.2 Empregáronse ferramentas tecnolóxicas adecuadas na representación, na resolución de problemas e na comprobación das solucións	• PE.8	S	10
CA5.3 Organizouse e comunicouse información científica e matemática de xeito claro e rigoroso, e de maneira verbal, gráfica, numérica, etc., utilizando o formato máis adecuado	• PE.9	S	10
CA5.4 Analizouse e interpretouse información científica e matemática presente na vida cotiá, cunha actitude crítica	• PE.10	S	10
CA9.1 Amosouse resiliencia ante os retos académicos asumindo o erro como unha oportunidade para a mellora, e desenvolveuse un autoconceito positivo ante as ciencias	• TO.1	S	5
CA9.2 Asumiuse responsablemente unha función concreta dentro dun proxecto científico, utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, achegando valor, analizando criticamente as contribucións do resto do equipo, respectando a diversidade e favorecendo a inclusión	• TO.2	S	10

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Craterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA9.3 Emprendéronse, de xeito guiado e de acordo coa metodoloxía adecuada, proxectos científicos colaborativos orientados á mellora e á creación de valor na sociedade	<ul style="list-style-type: none"> TO.3 	S	5
TOTAL			100

4.5.e) Contidos

Contidos
<p>Números e operacións. Identificación e representación de cantidades con números decimais, racionais e irracionais relevantes (raíces cadradas, ?, etc.). Representación e ordenación de números na recta numérica. Selección da representación máis adecuada dunha cantidade e utilización en distintos contextos.</p> <p>Estratexias de contaxe. Recontos sistemáticos con diferentes estratexias, como diagramas en árbore ou combinatoria básica. Utilización da contaxe para resolver problemas da vida cotiá e profesional, adaptando a estratexia e o tipo de contaxe ao tamaño dos números.</p> <p>Toma de decisións a partir da información numérica relevante: consumo responsable, relacións calidade-prezo e valor-prezo en contextos cotiáns e profesionais.</p> <p>Linguaxe alxébrica. Expresión de relacións mediante linguaxe alxébrica. Equivalencia de expresións alxébricas de segundo grao. Resolución alxébrica e gráfica de ecuacións de segundo grao en problemas de contextos diferentes. Interpretación da solución dun problema e comprobación da coherencia no contexto. Uso de ferramentas tecnolóxicas na resolución de problemas e interpretación das solucións.</p> <p>Relacións e funcións. Formas de representación dunha relación: enunciado, táboas, gráficas e expresión analítica. Interpretación da información relevante en situacións reais (funcións cuadráticas, de proporcionalidade inversa, etc.).</p> <p>Estratexias para a interpretación e modificación de algoritmos. Formulación de problemas susceptibles de seren analizados utilizando programas e outras ferramentas.</p> <p>Deseño de estudos estatísticos. Formulación de preguntas adecuadas. Organización de datos. Realización de táboas e gráficos adecuados mediante diferentes ferramentas tecnolóxicas.</p> <p>Medidas de centralización e dispersión. Cálculo, interpretación e obtención de conclusións razoadas. Uso das ferramentas tecnolóxicas adecuadas a cada situación. Comparación de dous conxuntos de datos atendendo ás súas medidas de centralización e de dispersión.</p> <p>Probabilidade. Fenómenos deterministas e aleatorios. Sucesos. Aproximación á probabilidade a través das frecuencias relativas. Asignación de probabilidades mediante a regra de Laplace e técnicas de recuento.</p> <p>Toma de decisións de experimentos simples en diferentes contextos.</p> <p>Estratexias de recoñecemento das emocións que interveñen na aprendizaxe e de desenvolvemento da curiosidade, a iniciativa, a perseveranza e a resiliencia, así como o pracer de aprender e comprender a ciencia.</p> <p>Estratexias que aumenten a flexibilidade cognitiva e a apertura a cambios, e que axuden a transformar o erro en oportunidade de aprendizaxe.</p> <p>Técnicas cooperativas que optimicen o traballo en equipo, despregamento de condutas empáticas e estratexias para a xestión de conflitos.</p> <p>Actitudes inclusivas como a igualdade efectiva de xénero, a corresponsabilidade, o respecto polas minorías e a valoración da diversidade presente na aula e na sociedade como unha riqueza cultural.</p> <p>Estratexias de identificación e prevención de abusos, de agresións, de situacións de violencia ou de vulneración da integridade física, psíquica e emocional.</p>

4.5.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Representación das gráficas máis significativas - Representación das gráficas dos distintos tipos de funcións	<ul style="list-style-type: none"> Explicación dos distintos tipos de funcións. Explicación de como se poden representar as gráficas máis significativas. 	<ul style="list-style-type: none"> Manexar as distintas ecuacións das funcións e representalas. 	<ul style="list-style-type: none"> Representación das funcións 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntes e boletín de exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 PE.2 PE.3 PE.4 PE.5 PE.6 TO.1 TO.2 TO.3 	7,0
A información agochada nas gráficas - Identificación de información relevante das gráficas	<ul style="list-style-type: none"> Proporcionar distintas gráficas que representen situacións reais. Mostrar a información contida nas mesmas. 	<ul style="list-style-type: none"> Sacar información das gráficas e empregala para a toma de decisións dentro do contexto ao que se refire a gráfica. 	<ul style="list-style-type: none"> Extraer información de gráficas que representen situacións cotiás 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntes e boletín de exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> PE.7 PE.8 PE.9 PE.10 TO.1 TO.2 	8,0

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					<ul style="list-style-type: none"> • TO.3 	
Estadística e probabilidade - Deseño de estudos estadísticos. Probabilidade	<ul style="list-style-type: none"> • Explicación de como traballar con táboas e gráficos estadísticos, de como interpretar medidas de centralización e dispersión • Explicación de como calcular probabilidades utilizando as frecuencias relativas 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborar táboas e gráficos estadísticos a partir de recollida de datos. Calcular e interpretar medidas de centralización e dispersión. • Calcular probabilidades a través das frecuencias relativas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboración de táboas e gráficos estadísticos sinxelos a partir da recollida de datos. Cálculo dos parámetros de centralización e dispersión. • Cálculo de probabilidades a través das frecuencias relativas 	<ul style="list-style-type: none"> • Apuntes e boletín de exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> • PE.7 • PE.8 • PE.9 • PE.10 • TO.1 • TO.2 • TO.3 	10,0
TOTAL						25,0

4.6.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
6	Forzas e movementos	25

4.6.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA7 - Caracteriza e explica fenómenos e aplicacións relacionados coa enerxía, e valora o seu uso responsable	SI
RA9 - Mantén unha actitude positiva na aprendizaxe das ciencias, promove activamente o traballo en equipo e participa nel, e valora as contribucións do resto do equipo	SI

4.6.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Diferenciar entre magnitudes escalares e vectoriais 1.2 Identificar as características dun movemento	1	Descrición de movemento	5,0
2.1 Diferenciar que movemento se está a producir nunha determinada situación e coñecer as ecuacións e gráficas que os rixen en cada caso. 2.2 Valorar o emprego das ecuacións e gráficas dos movementos para extraer información e realizar cálculos sobre movementos	2	Tipos de movementos	12,0
3.1 Coñecer as leis da dinámica 3.2 Recoñecer a utilidade das ecuacións de forza e peso para explicar leis da dinámica e realizar cálculos.	3	Forzas e movementos	8,0
TOTAL			25

4.6.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA7.1 Identifícanse e comprendéronse fenómenos naturais relevantes, para os explicar a partir de teorías, leis e principios científicos adecuados, como estratexia na toma de decisións fundamentadas	• PE.1	S	15
CA7.2 Elaboráronse representacións que axuden na procura de estratexias de resolución dunha situación problematizada, organizando os datos dados e comprendendo as preguntas formuladas	• PE.2	S	15
CA7.3 Achouse a solución dun problema utilizando a información e os datos achegados, os propios coñecementos e as estratexias e as ferramentas apropiadas	• PE.3	S	20
CA7.4 Comprobouse a corrección das solucións dun problema e a súa coherencia no contexto formulado	• PE.4	S	10
CA7.5 Relaciónáronse con fundamentos científicos a preservación da biodiversidade, a conservación ambiental e a protección dos seres vivos da contorna, co desenvolvemento sustentable e a calidade de vida	• PE.5	S	10
CA7.6 Analizouse e interpretouse información científica e matemática presente na vida cotiá, cunha actitude crítica	• PE.6	S	10
CA9.1 Amosouse resiliencia ante os retos académicos asumindo o erro como unha oportunidade para a mellora, e desenvolveuse un autoconcepto positivo ante as ciencias	• TO.1	S	5

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Cráterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA9.2 Asumiuse responsablemente unha función concreta dentro dun proxecto científico, utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, achegando valor, analizando criticamente as contribucións do resto do equipo, respectando a diversidade e favorecendo a inclusión	<ul style="list-style-type: none"> TO.2 	S	10
CA9.3 Emprendéronse, de xeito guiado e de acordo coa metodoloxía adecuada, proxectos científicos colaborativos orientados á mellora e á creación de valor na sociedade	<ul style="list-style-type: none"> TO.3 	S	5
TOTAL			100

4.6.e) Contidos

Contidos
<p>Predición e comprobación, mediante o razoamento lóxico-matemático, utilizando ecuacións e gráficas, da variación das principais magnitudes que describen o movemento dun corpo. Estudo dos movementos rectilíneos e circulares sinxelos.</p> <p>As forzas. Relación das forzas cos cambios que producen sobre os sistemas, e aplicación á resolución de problemas da vida cotiá e profesional relacionados coas forzas presentes na natureza. Identificación e manexo das principais forzas da contorna cotiá, como o peso, a normal, o rozamento ou a tensión, e o seu uso na explicación de fenómenos físicos en distintos escenarios.</p> <p>Leis de Newton: aplicacións a fenómenos naturais e cotiáns.</p> <p>Estratexias de recoñecemento das emocións que interveñen na aprendizaxe e de desenvolvemento da curiosidade, a iniciativa, a perseveranza e a resiliencia, así como o pracer de aprender e comprender a ciencia.</p> <p>Estratexias que aumenten a flexibilidade cognitiva e a apertura a cambios, e que axuden a transformar o erro en oportunidade de aprendizaxe.</p> <p>Técnicas cooperativas que optimicen o traballo en equipo, despregamento de condutas empáticas e estratexias para a xestión de conflitos.</p> <p>Actitudes inclusivas como a igualdade efectiva de xénero, a corresponsabilidade, o respecto polas minorías e a valoración da diversidade presente na aula e na sociedade como unha riqueza cultural.</p> <p>Estratexias de identificación e prevención de abusos, de agresións, de situacións de violencia ou de vulneración da integridade física, psíquica e emocional.</p>

4.6.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Descrición de movemento	<ul style="list-style-type: none"> Explicación sobre o que é un movemento. 	<ul style="list-style-type: none"> Elaboración de actividades sobre o movemento, a velocidade e a aceleración 	<ul style="list-style-type: none"> Saber calcular velocidades e aceleracións 	<ul style="list-style-type: none"> Boletín de exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 	5,0

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					<ul style="list-style-type: none"> • PE.2 • PE.3 • PE.4 • PE.5 • PE.6 • TO.1 • TO.2 • TO.3 	
Tipos de movementos	<ul style="list-style-type: none"> • Explicación sobre os tipos de movementos 	<ul style="list-style-type: none"> • Elaboración de actividades sobre os tipos de movementos 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer os distintos tipos de movementos 	<ul style="list-style-type: none"> • Boletín de exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> • PE.1 • PE.2 • PE.3 • PE.4 • PE.5 • PE.6 • TO.1 • TO.2 • TO.3 	12,0

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Forzas e movementos	<ul style="list-style-type: none"> Explicación sobre as forzas. Definición de masa e peso. 	<ul style="list-style-type: none"> Elaboración de actividades sobre forzas 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> Boletín de exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 PE.2 PE.3 PE.4 PE.5 PE.6 TO.1 TO.2 TO.3 	8,0
TOTAL						25,0

4.7.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
7	A enerxía	16

4.7.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA7 - Caracteriza e explica fenómenos e aplicacións relacionados coa enerxía, e valora o seu uso responsable	SI
RA9 - Mantén unha actitude positiva na aprendizaxe das ciencias, promove activamente o traballo en equipo e participa nel, e valora as contribucións do resto do equipo	SI

4.7.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.2 Coñecer os distintos tipos de enerxía 1.1 Definir enerxía	1	A enerxía	6,0
2.1 Recoñecer as principais fontes de enerxía 2.2 Identificar as transformacións que ocorren entre as distintas formas de enerxía 2.3 Identificar as repercusións ambientais da enerxía	2	Fontes de enerxía	4,0
3.1 Analizar os efectos do calor sobre a materia 3.2 Recoñecer os procesos de transferencia do calor.	3	Calor	6,0
TOTAL			16

4.7.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA7.1 Identifícanse e comprendéronse fenómenos naturais relevantes, para os explicar a partir de teorías, leis e principios científicos adecuados, como estratexia na toma de decisións fundamentadas	• PE.1	S	15
CA7.2 Elaboráronse representacións que axuden na procura de estratexias de resolución dunha situación problematizada, organizando os datos dados e comprendendo as preguntas formuladas	• PE.2	S	20
CA7.3 Achouse a solución dun problema utilizando a información e os datos achegados, os propios coñecementos e as estratexias e as ferramentas apropiadas	• PE.3	S	15
CA7.4 Comproboouse a corrección das solucións dun problema e a súa coherencia no contexto formulado	• PE.4	S	10
CA7.5 Relaciónáronse con fundamentos científicos a preservación da biodiversidade, a conservación ambiental e a protección dos seres vivos da contorna, co desenvolvemento sustentable e a calidade de vida	• PE.5	S	10
CA7.6 Analizouse e interpretouse información científica e matemática presente na vida cotiá, cunha actitude crítica	• PE.6	S	10

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Cráterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA9.1 Amosouse resiliencia ante os retos académicos asumindo o erro como unha oportunidade para a mellora, e desenvolveuse un autoconceito positivo ante as ciencias	• TO.1	S	5
CA9.2 Asumiuse responsablemente unha función concreta dentro dun proxecto científico, utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, achegando valor, analizando criticamente as contribucións do resto do equipo, respectando a diversidade e favorecendo a inclusión	• TO.2	S	10
CA9.3 Emprendéronse, de xeito guiado e de acordo coa metodoloxía adecuada, proxectos científicos colaborativos orientados á mellora e á creación de valor na sociedade	• TO.3	S	5
TOTAL			100

4.7.e) Contidos

Contidos
<p>A enerxía. Formulación e comprobación de hipóteses sobre as formas de enerxía e as súas aplicacións a partir das súas propiedades e do principio de conservación, como base para a resolución de problemas relacionados coa enerxía mecánica. Obtención e consumo de enerxía, e as súas repercusións ambientais.</p> <p>Análise dos efectos da calor sobre a materia. Recoñecemento de procesos de transferencia de calor nos que estean implicadas diferenzas de temperatura, como base da resolución de problemas cotiáns e profesionais.</p> <p>Estratexias de recoñecemento das emocións que interveñen na aprendizaxe e de desenvolvemento da curiosidade, a iniciativa, a perseveranza e a resiliencia, así como o pracer de aprender e comprender a ciencia.</p> <p>Estratexias que aumenten a flexibilidade cognitiva e a apertura a cambios, e que axuden a transformar o erro en oportunidade de aprendizaxe.</p> <p>Técnicas cooperativas que optimicen o traballo en equipo, despregamento de condutas empáticas e estratexias para a xestión de conflitos.</p> <p>Actitudes inclusivas como a igualdade efectiva de xénero, a corresponsabilidade, o respecto polas minorías e a valoración da diversidade presente na aula e na sociedade como unha riqueza cultural.</p> <p>Estratexias de identificación e prevención de abusos, de agresións, de situacións de violencia ou de vulneración da integridade física, psíquica e emocional.</p>

4.7.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
A enerxía	<ul style="list-style-type: none"> Presentar aos alumnos un vídeo explicativo onde se mostran os distintos tipos de enerxía coas súas características. 	<ul style="list-style-type: none"> Debate sobre o que se sabe sobre a enerxía 	<ul style="list-style-type: none"> Cofiecer o que é a enerxía e os tipos de enerxía existentes 	<ul style="list-style-type: none"> Vídeo explicativo 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 PE.2 	6,0

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					<ul style="list-style-type: none"> • PE.3 • PE.4 • PE.5 • PE.6 • TO.1 • TO.2 • TO.3 	
Fontes de enerxía	<ul style="list-style-type: none"> • Proporcionar aos alumnos distintos exemplos de fontes de enerxía para que poidan investigar sobre elas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Investigación sobre os distintos tipos de fontes de enerxía e exposición dos resultados. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer os diferentes tipos de fontes de enerxía coas súas vantaxes e inconvenientes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordenadores e videos explicativos 	<ul style="list-style-type: none"> • PE.1 • PE.2 • PE.3 • PE.4 • PE.5 • PE.6 • TO.1 • TO.2 • TO.3 	4,0
Calor		<ul style="list-style-type: none"> • Investigación sobre os efectos da calor na materia e 	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer os efectos da calor na materia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ordenadores e videos explicativos 	<ul style="list-style-type: none"> • PE.1 	6,0

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
		sobre os procesos de transferencia de calor.			<ul style="list-style-type: none"> • PE.2 • PE.3 • PE.4 • PE.5 • PE.6 • TO.1 • TO.2 • TO.3 	
TOTAL						16,0

4.8.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
8	Fenómenos xeolóxicos e riscos naturais.	19

4.8.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA8 - Examina o funcionamento dos sistemas biolóxicos e xeolóxicos, analizando e previndo os riscos naturais, e promovendo un desenvolvemento sustentable	NO
RA9 - Mantén unha actitude positiva na aprendizaxe das ciencias, promove activamente o traballo en equipo e participa nel, e valora as contribucións do resto do equipo	SI

4.8.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Coñecer os procesos xeolóxicos internos e externos	1	Os fenómenos xeolóxicos	9,0
2.1 Analizar os riscos naturais e as medidas de prevención destes.	2	Os riscos naturais	10,0
2.2 Valorar a importancia de respectar os ciclos da natureza			
TOTAL			19

4.8.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA8.5 Caracterízouse a dinámica interna e externa da xeosfera en relación coas manifestacións na superficie terrestre a través da interpretación da tectónica de placas	• PE.1	S	40
CA8.6 Analizáronse os riscos naturais e as medidas de prevención destes, en relación con fenómenos xeolóxicos, e valorouse a importancia de respectar os ciclos da natureza	• PE.2	S	40
CA9.1 Amosouse resiliencia ante os retos académicos asumindo o erro como unha oportunidade para a mellora, e desenvolveuse un autoconcepto positivo ante as ciencias	• TO.1	S	5
CA9.2 Asumiuse responsablemente unha función concreta dentro dun proxecto científico, utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, achegando valor, analizando criticamente as contribucións do resto do equipo, respectando a diversidade e favorecendo a inclusión	• TO.2	S	10
CA9.3 Empréndéronse, de xeito guiado e de acordo coa metodoloxía adecuada, proxectos científicos colaborativos orientados á mellora e á creación de valor na sociedade	• TO.3	S	5
TOTAL			100

4.8.e) Contidos

Contidos
Os fenómenos xeolóxicos internos e externos. Diferenciación e clasificación. Manifestacións na superficie terrestre. Teoría da tectónica de placas.
Os riscos naturais. Medidas de prevención. Relación cos fenómenos xeolóxicos e determinadas actividades humanas. Importancia de respectar o relevo e os ciclos da natureza.
Estratexias de recoñecemento das emocións que interveñen na aprendizaxe e de desenvolvemento da curiosidade, a iniciativa, a perseveranza e a resiliencia, así como o pracer de aprender e comprender a ciencia.

Contidos
Estratexias que aumenten a flexibilidade cognitiva e a apertura a cambios, e que axuden a transformar o erro en oportunidade de aprendizaxe.
Técnicas cooperativas que optimicen o traballo en equipo, despregamento de condutas empáticas e estratexias para a xestión de conflitos.
Actitudes inclusivas como a igualdade efectiva de xénero, a corresponsabilidade, o respecto polas minorías e a valoración da diversidade presente na aula e na sociedade como unha riqueza cultural.
Estratexias de identificación e prevención de abusos, de agresións, de situacións de violencia ou de vulneración da integridade física, psíquica e emocional.

4.8.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Os fenómenos xeolóxicos	<ul style="list-style-type: none"> Aportar material de traballo para facer o resumo correspondente 	<ul style="list-style-type: none"> Facer un resumo sobre os fenómenos xeolóxicos, diferenciandoos e clasificandoos. 	<ul style="list-style-type: none"> Cofiecer os fenómenos xeolóxicos internos e externos 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntes e videos explicativos 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 TO.1 TO.2 TO.3 	9,0
Os riscos naturais	<ul style="list-style-type: none"> Aportar material para a realización do traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> Investigación sobre os distintos tipos de riscos naturais como o volcánico ou o sísmico. 	<ul style="list-style-type: none"> Cofiecer os distintos tipos de riscos naturais así como concienciar sobre as actividades humanas que poden influir. 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntes e videos explicativos 	<ul style="list-style-type: none"> PE.2 TO.1 TO.2 TO.3 	10,0
TOTAL						19,0

4.9.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
9	Xeometría	23

4.9.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA3 - Realiza medidas e estimacións en figuras planas e tridimensionais, usando as ferramentas necesarias e adaptando a estratexia e o grao de precisión ao contexto	SI
RA9 - Mantén unha actitude positiva na aprendizaxe das ciencias, promove activamente o traballo en equipo e participa nel, e valora as contribucións do resto do equipo	SI

4.9.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Coñecer os elementos xeométricos máis básicos	1	Puntos, rectas e ángulos	5,0
1.2 Empregar adecuadamente os instrumentos de medida de lonxitudes e ángulos			
1.3 Facer medidas de figuras ou elementos a escala			
2.1 Recoñecer os distintos polígonos	2	Figuras planas	8,0
2.2 Calcular áreas, perímetros de polígonos empregando fórmulas, propiedades de semellanza ou descomposición en figuras máis sinxelas			
3.1 Coñecer os principais corpos xeométricos e calcular o seu volume	3	Volumes dos corpos	7,0
4.1 Coñecer a ferramenta Geogebra	4	Xeometría coas TICS	3,0
TOTAL			23

4.9.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA3.1 Elaboráronse representacións que axuden na procura de estratexias de resolución dunha situación problematizada, organizando os datos dados e comprendendo as preguntas formuladas	• PE.1	S	20
CA3.2 Acháronse as solucións dun problema utilizando a información e os datos achegados, os propios coñecementos e as estratexias e as ferramentas apropiadas	• PE.2	S	20
CA3.3 Analizouse e interpretouse información científica e matemática presente na vida cotiá, cunha actitude crítica	• PE.3	S	15
CA3.4 Aplicáronse procedementos propios das ciencias e as matemáticas en situacións diversas, establecendo conexións entre distintas áreas de coñecemento en contextos naturais, sociais e profesionais	• PE.4	S	15
CA9.1 Amosouse resiliencia ante os retos académicos asumindo o erro como unha oportunidade para a mellora, e desenvolveuse un autoconceito positivo ante as ciencias	• TO.1	S	10
CA9.2 Asumiuse responsablemente unha función concreta dentro dun proxecto científico, utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, achegando valor, analizando criticamente as contribucións do resto do equipo, respectando a diversidade e favorecendo a inclusión	• TO.2	S	10
CA9.3 Emprendéronse, de xeito guiado e de acordo coa metodoloxía adecuada, proxectos científicos colaborativos orientados á mellora e á creación de valor na sociedade	• TO.3	S	10
TOTAL			100

4.9.e) Contidos

Contidos
Estimación e relacións. Toma de decisión xustificada do grao de precisión en situacións de medida. Estimación ou cálculo de medidas indirectas, usando diferentes estratexias, en formas e obxectos da vida cotiá e profesional.
Medición. Dedución, interpretación e aplicación das principais fórmulas para obter áreas, volumes e capacidades en formas tridimensionais. Equivalencia entre medidas de volume e capacidade. Uso de representacións planas de obxectos tridimensionais para cálculo de áreas e a súa aplicación na resolución de problemas.
Uso de instrumentos de debuxo e ferramentas dixitais para modelizar e representar obxectos xeométricos con propiedades fixadas, como as lonxitudes de lados ou as medidas de ángulos.
Estratexias de recoñecemento das emocións que interveñen na aprendizaxe e de desenvolvemento da curiosidade, a iniciativa, a perseveranza e a resiliencia, así como o pracer de aprender e comprender a ciencia.
Estratexias que aumenten a flexibilidade cognitiva e a apertura a cambios, e que axuden a transformar o erro en oportunidade de aprendizaxe.
Técnicas cooperativas que optimicen o traballo en equipo, despregamento de condutas empáticas e estratexias para a xestión de conflitos.
Actitudes inclusivas como a igualdade efectiva de xénero, a corresponsabilidade, o respecto polas minorías e a valoración da diversidade presente na aula e na sociedade como unha riqueza cultural.
Estratexias de identificación e prevención de abusos, de agresións, de situacións de violencia ou de vulneración da integridade física, psíquica e emocional.

4.9.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Puntos, rectas e ángulos - Descrición dos puntos, rectas e ángulos	<ul style="list-style-type: none"> Explicación dos elementos máis básicos da xeometría. Propoñer exemplos e exercicios para resolver. Explicación de como empregar instrumentos para medir lonxitudes e ángulos. Explicación e proposta de exercicios para traballar con escalas 	<ul style="list-style-type: none"> Realizar esquemas e resúmenes. Resolver exercicios e problemas 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntes e esquemas 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntes e boletín de exercicios. Material para facer medidas 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 TO.1 TO.2 TO.3 	5,0
Figuras planas - Clasificación dos diferentes polígonos. Cálculo de áreas e perímetros	<ul style="list-style-type: none"> Explicación dos tipos de polígonos e as súas propiedades, de como calcular áreas e perímetros. Explicación de como traballar con medidas indirectas do mundo físico. 	<ul style="list-style-type: none"> Resolver exercicios e problemas de cálculo de áreas, perímetros e traballar con medidas indirectas. 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntes e esquemas 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntes e boletín de exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> PE.2 PE.3 TO.1 TO.2 TO.3 	8,0
Volumes dos corpos - Clasificación dos corpos xeométricos e cálculo do seu volume	<ul style="list-style-type: none"> Explicación dos corpos xeométricos, as súas propiedades e como calcular volumes 	<ul style="list-style-type: none"> Resolver exercicios e problemas con volumes 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntes e esquemas 	<ul style="list-style-type: none"> Boletín de exercicios 	<ul style="list-style-type: none"> PE.2 PE.3 TO.1 TO.2 TO.3 	7,0
Xeometría coas TICS - Traballo coa ferramenta Geogebra	<ul style="list-style-type: none"> Explicación do funcionamento da ferramenta Geogebra 	<ul style="list-style-type: none"> Representar e traballar con polígonos coa ferramenta Geogebra 	<ul style="list-style-type: none"> Coñecer a ferramenta Geogebra 	<ul style="list-style-type: none"> Ordenadores 	<ul style="list-style-type: none"> PE.4 	3,0

**ANEXO XIII
MODELO DE PROGRAMACIÓN DE MÓDULOS PROFESIONAIS**

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
					<ul style="list-style-type: none"> • TO.1 • TO.2 • TO.3 	
TOTAL						23,0

4.10.a) Identificación da unidade didáctica

N.º	Título da UD	Duración
10	Os ecosistemas.	11

4.10.b) Resultados de aprendizaxe do currículo que se tratan

Resultado de aprendizaxe do currículo	Completo
RA8 - Examina o funcionamento dos sistemas biolóxicos e xeolóxicos, analizando e previndo os riscos naturais, e promovendo un desenvolvemento sustentable	NO
RA9 - Mantén unha actitude positiva na aprendizaxe das ciencias, promove activamente o traballo en equipo e participa nel, e valora as contribucións do resto do equipo	SI

4.10.c) Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1.1 Recoñecer os compoñentes e as relacións nun ecosistema.	1	Os ecosistemas	11,0
1.2 Analizar os factores causantes de desequilibrios.			
TOTAL			11

4.10.d) Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos exixibles	Peso cualificación (%)
CA8.3 Recoñécéronse os compoñentes e as relacións nun ecosistema analizando os factores causantes de desequilibrios, e difundíronse accións que favorezan a conservación ambiental	• PE.1	S	40
CA8.4 Recoñécese a información con base científica en relación co ambiente, e distínguese das pseudociencias, das falacias, das teorías conspiratorias e das crenzas infundadas, mantendo unha actitude escéptica ante estas	• PE.2	S	40
CA9.1 Amosouse resiliencia ante os retos académicos asumindo o erro como unha oportunidade para a mellora, e desenvolveuse un autoconceito positivo ante as ciencias	• TO.1	S	5
CA9.2 Asumiuse responsablemente unha función concreta dentro dun proxecto científico, utilizando espazos virtuais cando sexa necesario, achegando valor, analizando criticamente as contribucións do resto do equipo, respectando a diversidade e favorecendo a inclusión	• TO.2	S	10
CA9.3 Empréndéronse, de xeito guiado e de acordo coa metodoloxía adecuada, proxectos científicos colaborativos orientados á mellora e á creación de valor na sociedade	• TO.3	S	5
TOTAL			100

4.10.e) Contidos

Contidos
Os ecosistemas. Elementos bióticos e abióticos. Relacións intraespecíficas e interespecíficas.
Estratexias de recoñecemento das emocións que interveñen na aprendizaxe e de desenvolvemento da curiosidade, a iniciativa, a perseveranza e a resiliencia, así como o pracer de aprender e comprender a ciencia.
Estratexias que aumenten a flexibilidade cognitiva e a apertura a cambios, e que axuden a transformar o erro en oportunidade de aprendizaxe.
Técnicas cooperativas que optimicen o traballo en equipo, despregamento de condutas empáticas e estratexias para a xestión de conflitos.
Actitudes inclusivas como a igualdade efectiva de xénero, a corresponsabilidade, o respecto polas minorías e a valoración da diversidade presente na aula e na sociedade como unha riqueza cultural.
Estratexias de identificación e prevención de abusos, de agresións, de situacións de violencia ou de vulneración da integridade física, psíquica e emocional.

4.10.f) Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos e procedementos de avaliación	
Os ecosistemas	<ul style="list-style-type: none"> Explicación sobre os compoñentes e as relacións nun ecosistema 	<ul style="list-style-type: none"> Traballo sobre os ecosistemas 	<ul style="list-style-type: none"> Identificar os compoñentes e as relacións nun ecosistema e analizar os factores causantes de desequilibrio 	<ul style="list-style-type: none"> Apuntes e videos explicativos 	<ul style="list-style-type: none"> PE.1 PE.2 TO.1 TO.2 TO.3 	11,0
TOTAL						11,0

5. Mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

Os mínimos exixibles para alcanzar a avaliación positiva son os que están especificados en cada unidade didáctica.

Criterios de avaliación: A avaliación será continua, perdendo este dereito o/a alumno/a que supere o 10% de faltas de asistencia.

A cualificación dos alumnos obterase a partir da información recollida dos distintos instrumentos de avaliación, do seguinte xeito:

- O 60% da nota da avaliación corresponde á media das probas de avaliación da aprendizaxe.
- Un 20% da nota da avaliación corresponderá o caderno de clase, traballos individuais e en grupo,...
- O 20% da nota da avaliación corresponderá a valoración das tarefas de dentro e de fóra da aula, saídas ao encerado, actitude ante a materia, etc.

Para que unha unidade didáctica se considere superada debemos obter unha nota mínima de 5 puntos tendo en conta os instrumentos

anteriormente detallados.

Se todas as unidades didácticas dadas por avaliación están superadas a nota final da avaliación calculase facendo a media obtida das notas de cada unidade didáctica.

Se unha unidade didáctica traballada ao longo dunha avaliación non está superada a nota final da avaliación será de suspenso.
Para cada avaliación farase como mínimo una recuperación das unidades didácticas non superadas.

Para que o módulo esté superado débense superar cada unha das avaliacións do curso e a nota final sairá da nota media de todas as avaliacións.

6. Procedemento para a recuperación das partes non superadas

6.a) Procedemento para definir as actividades de recuperación

Realizarase unha proba de recuperación ao finalizar cada trimestre cas unidades non superadas. Así mesmo, realizarase unha proba en xuño cas avaliacións non superadas.

6.b) Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria para o alumnado con perda de dereito a avaliación continua

O alumnado con perda de dereito a avaliación continua terá que realizar unha proba escrita na que estarán incluídos todos os contidos do curso.

7. Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

Os aspectos que se terán en conta serán:

- O desenvolvemento na clase da programación.
- Seguimento da aprendizaxe.
- Adecuación de obxectivos, contidos e metodoloxía coas necesidades reais.
- Grado de consecución dos obxectivos.
- Participación do alumnado.
- Ambiente de traballo na aula.

- Resultados de aprendizaxe do alumnado.

8. Medidas de atención á diversidade

8.a) Procedemento para a realización da avaliación inicial

Realizarase unha avaliación inicial co fin de comprobar os coñecementos previos do alumnado e coñecer problemas físicos ou psíquicos que puideran afectar no proceso de aprendizaxe.

Nesta avaliación inicial procederase da seguinte forma:

- Realizarase unha reunión entre os membros do equipo docente que imparten no grupo e o/a orientador/a do cento.
- Farase un seguimento individualizado de cada alumno/a.
- Teranse en conta as recomendacións do departamento de orientación

8.b) Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Usaremos as seguintes estratexias para atender a diversidade do alumnado:

Realizaranse ritmos de traballo diferentes sen discriminación.

Asúmense as diferenzas no interior do grupo e propóllense exercicios de diversa dificultade.

Utilizarase material complementario para o reforzo.

Facilitarase a avaliación individualizada na que se fixan as metas que o alumno debe alcanzar a partir dos criterios derivados da súa propia situación inicial.

Guiarase en maior ou menor medida o proceso de solución de exercicios prácticos.

9. Aspectos transversais

9.a) Programación da educación en valores

Ao longo do curso realizaránse actividades relacionadas ca educación en valores coma por exemplo:

- Para inculcar ao alumnado a importancia das enerxías renovables e así traballar a educación ambiental.
- Educación para a igualdade, inculcando ao alumnado o compañeirismo e o respecto ó individuo e á convivencia dentro dun grupo.

- Educación para a saúde, inculcando ao alumnado a necesidade dunha dieta saudable.

9.b) Actividades complementarias e extraescolares

Non están previstas actividades complementarias nin extraescolares